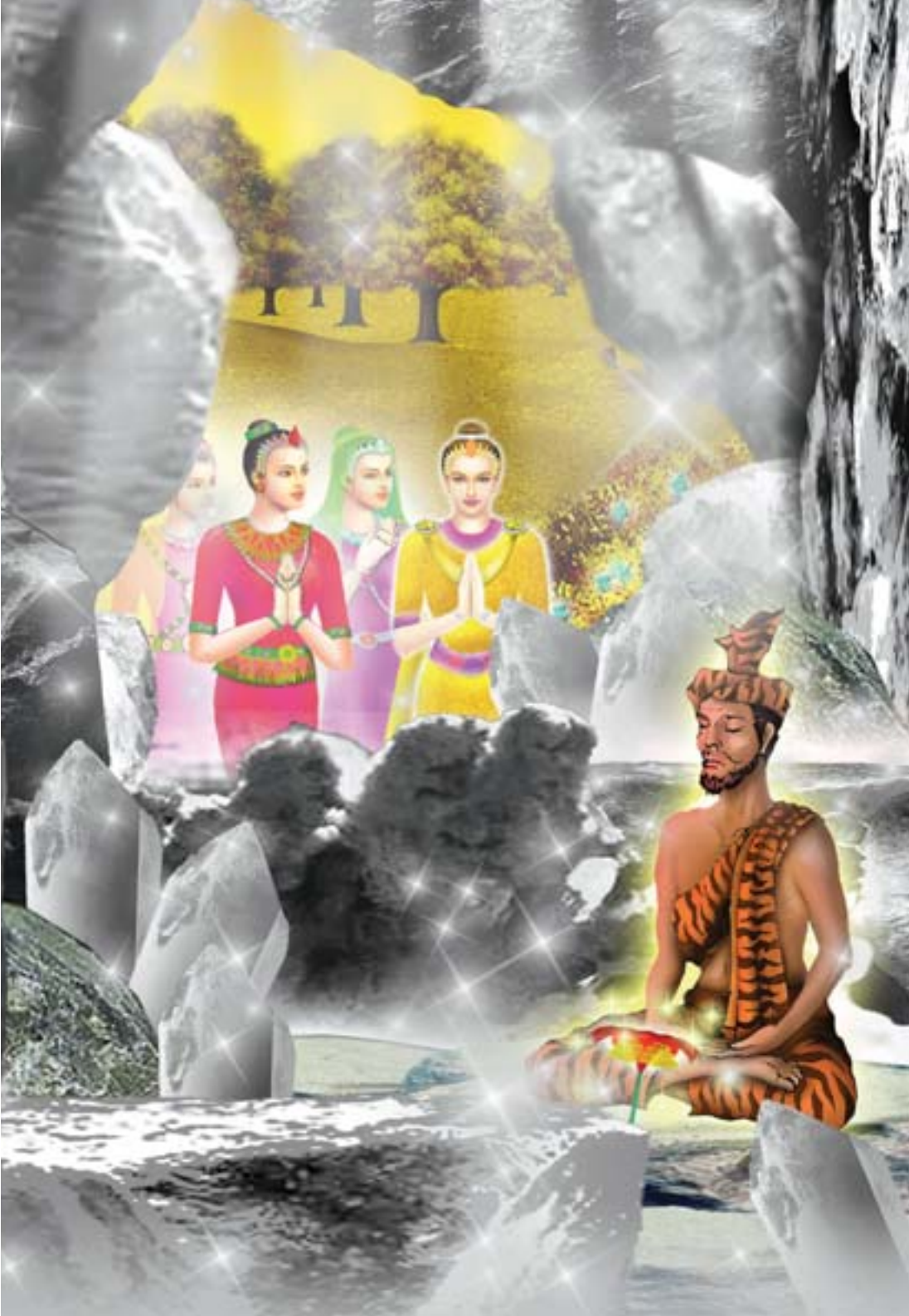

เต็ น ต ำ ม ท ำ ง ข อ ง บั ญ ฑี ต

(๗)

พืชแม้มากที่บุคคลหว่านแล้วในนาคน ผลย่อมไม่
ไพบูลย์ ทั้งไม่ยังชานาให้ปลื้มใจ ฉนใด ทานมากมายที่บุคคล
เข้าไปตั้งไว้ในบุคคลผู้ทุศีล ก็ฉนน้น ย่อมไม่มีผลไพบูลย์
ทั้งไม่ยังทายกให้ปลาบปลื้มพืชเม่น้อยอันบุคคลหว่านแล้วในนาดี
เมื่อฝนหลังสายน้ำโดยสม่ำเสมอผลย่อมยังชานาให้ปลาบปลื้มใจ
แม้ฉนใด ทานเม่น้อย ที่บุคคลบริจาคแล้วในท่านผู้มีศีล มีคุณ
ความดี ผู้คงที่ บุญย่อมมีผลมาก ฉนน้น ทานอันบุคคลให้แล้ว
ในเขตใดมีผลมาก ควรเลือกให้ในเขตนั้น ทายกเลือกให้ท่าน
แล้ว ย่อมไปสู่สวรรค์

เดินตามทางของบัณฑิต (๗)

๒๖๓

สิ่งที่เป็นความปรารถนาของทุกๆ คนในการดำรงชีวิตนั้น คือ อยากให้ชีวิตประสบความสำเร็จสมหวัง พบเจอแต่สิ่งที่ดี มีลาภ ยศ สรรเสริญ สุข ไม่อยากพบเจอสิ่งที่บั่นทอนกำลังใจ อันจะนำมาซึ่งความโศกเศร้าเสียใจ ทั้งแก่ตนเองและครอบครัว ความทะยานอยากทำให้มนุษย์ต้องดิ้นรนขวบววาย แสวงหาในสิ่งที่ตนคิดว่า จะเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่องของชีวิตให้เต็มเปี่ยมบริบูรณ์ จึงพากันแสวงหาร่ำไป ทั้งๆ ที่ตนเองก็ไมรู้หนทางแห่งความสุขที่แท้จริงว่า อยู่ตรงไหน จะเข้าถึงได้อย่างไร ทำให้ชีวิตต้องเวียนวนอยู่กับเรื่องการแสวงหาเบญจกามคุณ เกียรติยศชื่อเสียงเงินทอง พระบรมศาสดาทรงค้นพบว่า วิธีการที่จะทำให้เข้าถึงความสุขที่แท้จริงได้นั้น ต้องเริ่มต้นจากใจที่หยุดนิ่ง เพราะสุขอื่นนอกจากใจหยุดนิ่งไม่มี ใจที่สงบหยุดนิ่งจะเป็นต้นทางแห่งความสุข และความสำเร็จที่แท้จริง

มีวาระพระบาลีใน ขุททกนิกาย วิมานวัตถุว่า

“อุชฺชงฺกเล ยถา เขตฺเต	พีฬํ พหุปิ โรปิโต
น ผลํ วิปุลํ โหติ	นปิ โตเสติ กสฺสํ
ตเถว ทานํ พหุํ	ทุสฺสีเลสุ ปติฏฺฐิตํ
น ผลํ วิปุลํ โหติ	นปิ โตเสติ ทายกํ ฯ
ยถาปิ ภทฺทเก เขตฺเต	พีฬํ อปฺปมฺปิ โรปิโต
สมฺมาธารี ปเวจฺฉนฺเต	ผลํ โตเสติ กสฺสํ

เดินตามทางของบัณฑิต (๗)

๒๖๘

ตเถว สीलวนเตสุ

คุณวนเตสุ ตาทิส

อปปกปิ กตฺ การิ

บุญญํ โหติ มหปผลํ

วิเจยฺย ทานํ ทาทพฺพํ

ยตุถ ทินฺนํ มหปผลํ

วิเจยฺย ทานํ ทตฺวาน

สคฺคํ คจฺจนฺติ ทายกา

พืชแม้มากที่บุคคลหว่านแล้วในนาดอน ผลย่อมไม่
ไพบูลย์ ทั้งไม่ยังชาวนาให้ปลื้มใจ ฉนฺโต ทานมากมายที่
บุคคลเข้าไปตั้งไว้ในบุคคลผู้ทุศีล ก็ฉนฺตนั้น ย่อมไม่มีผลไพบูลย์
ทั้งไม่ยังทายกให้ปลาบปลื้ม พืชแม้น้อยอันบุคคลหว่านแล้ว
ในนาดี เมื่อฝนหลังสายน้ำโดยสม่ำเสมอ ผลย่อมยังชาวนา
ให้ปลาบปลื้มใจ แม้ฉนฺโต ทานแม้น้อย ที่บุคคลบริจาคแล้ว
ในท่านผู้มีศีล มีคุณความดี ผู้คงที่ บุญย่อมมีผลมาก ฉนฺตนั้น
ทานอันบุคคลให้แล้วในเขตใด มีผลมาก ควรเลือกให้ในเขต
นั้น ทายกเลือกให้ท่านแล้ว ย่อมไปสู่สวรรค์”

การให้ทานเป็นการสั่งสมบุญ เพื่อเป็นเสบียงในการสร้าง
บารมีอย่างสะดวกสบาย ผู้มีปัญญาจะหมั่นสั่งสมมหาทานบารมี
และฉลาดในการเลือกทำกับเนื้อนาบุญ โดยเฉพาะกับท่านผู้ทรง
ศีล ผู้ประพฤติปฏิบัติชอบ ผลของทานจะได้เจริญงอกงามไพบูลย์
พระพุทธร่องค์ยังทรงให้หลักอีกว่า ถ้าเกิดจิตเลื่อมใสเมื่อใด ให้
รีบทำทานเมื่อนั้น เมื่อเลื่อมใสในที่ใด ให้รีบทำทานในที่นั้น หาก
มีจิตเลื่อมใสแล้ว มัวลังเลอยู่ อกุศลก็จะครอบงำ อย่าให้โอกาส

เดินตามทางของบัณฑิต (๗)

๒๖๕

ชีวิตที่ดีผ่านไป ให้รับทำความดีให้มากที่สุด และเมื่อทำทานแล้ว ให้มีความปลื้มปิติยินดีในผลทานนั้น อย่างนึกเสียดายให้สละความตระหนือออกจากใจ เพราะถ้าเสียดาย หรือเดือดร้อนใจในภายหลัง จะทำให้ไม่ได้บุญเต็มเม็ดเต็มหน่วย

*สมัยหนึ่ง ท้าวสักกเทวราชทรงมีธิดา ๔ นาง คือ อาสา ศรัทธา ลิริ และหิริ เทพธิดาทั้ง ๔ ท่านนี้ ได้ลงไปเที่ยวที่ป่าหิมพานต์ พวกกันนั่งอยู่บนพื้นมโนศิลา ขณะนั้น ดาบสชื่อนารทะผู้มีฤทธาานุภาพมาก ท่านเหาะไปภพดาวดึงส์ เพื่อต้องการจะพักผ่อนกลางวันที่สวนนันทวัน เมื่อกลับมาก็ได้ถือดอกปาริฉัตรติดมือมาด้วย ดอกปาริฉัตรที่บ้านดีแล้วจะมีกลิ่นหอมมาก ท่านกำลังนั่งพักผ่อนที่ถ้ำเงิน ซึ่งอยู่ใกล้ๆ กับพื้นมโนศิลาที่เหล่าเทพธิดากำลังนั่งพักผ่อนหย่อนใจ

พวกเทพธิดาทั้ง ๔ เห็นดอกปาริฉัตรในมือของดาบส จึงพากันไปขอท่านว่า “ข้าแต่ท่านมหามุนีผู้ประเสริฐ ถ้าดอกปาริฉัตรนี้ พระคุณเจ้าไม่เจาะจงแล้ว ก็จงให้แก่พวกข้าพเจ้าเถิด” นารทดาบสตอบว่า “เรามีเพียงดอกเดียวเท่านั้น ในพวกเธอทั้งสี่นี้ ถ้าใครเห็นว่า เทพธิดาองค์ใดประเสริฐกว่าองค์อื่น ก็มารับดอกปาริฉัตรไปประดับตามความพอใจเถิด”

เดินตามทางของบัณฑิต (๗)

๒๓๐

เทพนารีทั้งสี่ ต่างทะเลาะกันว่าตนเก่งกว่า ดีกว่า ประเสริฐกว่า เพราะต่างคนต่างอยากได้ดอกปาริฉัตรมาครอบครอง ท่านดาบสจึงบอกว่า “ดูก่อนเทพนารีผู้สี่โรสุภา ถ้าเราจะให้ดอกไม้แก่ท่านคนใดคนหนึ่ง แสดงว่าคนนั้นเป็นผู้ประเสริฐสุด ส่วนคนที่เหลือแสดงว่าเป็นรองลงมา ความทะเลาะวิวาทก็จะเกิดขึ้น ถ้าอยากได้ดอกไม้จริงๆ และอยากรู้ว่า ใครเป็นผู้ประเสริฐกว่ากัน ก็จงไปทูลถามท้าวลัக்กะเถิด”

เทพธิดาทั้งสี่ รีบเหาะกลับขึ้นสวรรค์ไปทูลถามท้าวลัக்กะ แม้ท้าวลัக்กะก็ไม่อาจตอบคำถามของนางทั้งสี่ได้ เพราะเป็นคำถามที่ชวนทะเลาะ และนำไปสู่การแตกแยก จึงตรัสย้อนถามว่า “ดูก่อนเทพธิดาผู้งามเลิศ ก่อนอื่นเราอยากทราบว่า ใครกันเป็นผู้ตั้งคำถามที่นำไปสู่การทะเลาะวิวาทนี้ขึ้น” เทพนารีทั้งสี่ กราบทูลว่า “นารทมหามุณีผู้เที่ยวไปยังโลกทั้งปวง ดำรงอยู่ในธรรม มีความเพียร บากบั่นมั่นอยู่ในความสัตย์อย่างแท้จริง ท่านนั้นได้บอกแก่พวกหม่อมฉัน ณ ที่ภูเขาคันธมาทน์ว่า พวกเธอยังไม่รู้ว่า ตนประเสริฐหรือธรรมประเสริฐ ก็จงไปทูลถามท้าวลัக்กะผู้เป็นจอมแห่งเทพเถิด”

ท้าวลักกเทวราชทรงสดับเช่นนั้นจึงดำริว่า “เทพนารีทั้งสี่นี้ ล้วนเป็นธิดาของเราทั้งหมด หากเรายกย่องคนใดคนหนึ่งว่า

เดินตามทางของบัณฑิต (๗)

๒๓๑

เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยคุณ เป็นผู้สูงส่งกว่าคนอื่น เทพนารีที่เหลือกี้จักไม่พอใจ เราไม่อาจตัดสินความเรื่องนี้ได้ เห็นที่จะต้องส่งธิดาของเราไปถามโกสิยดาบสในหิมวันตประเทศ ดาบสนี้จักสามารถวินิจฉัยความเรื่องนี้ได้อย่างแน่นอน” นี่เป็นอัจฉริยภาพของจอมเทพว่า พระองค์เป็นผู้แก้ปัญหาของเทวดาได้ทุกเรื่อง จึงได้รับสมัญญานามว่า ท้าวสหัสสเนตร หรือท้าวพันตา ปัญหาที่เท่าไรแก้ได้หมด เพราะชาวสวรรค์เขาก็มีปัญหามาให้พระองค์แก้ได้ไม่เว้นแต่ละวันเหมือนกัน

พระองค์ตรัสบอกเทพนารีทั้งสี่ว่า “พ่อเห็นว่าลูกทั้งสี่ต่างเป็นผู้มีคุณธรรมสูงส่งกันทั้งนั้น แต่เมื่ออยากรู้ว่าใครมีคุณธรรมและประเสริฐกว่ากัน ก็ให้ไปถามดาบสผู้มีฤทธิ์ชื่อโกสิยะเถิด ลูกไปที่นั่นจะได้คำตอบอย่างแน่นอน แต่ก่อนไปพ่อจะมอบสุธาโภชน์แด่มาตลีเทพสารถิ เพื่อฝากไปถวายท่านดาบส ท่านดาบสนี้ได้อิทธิฐานจิตไว้ว่า หากตนยังไม่ให้ท่านแก่ผู้อื่นแล้ว จักไม่บริโภค เพราะฉะนั้นก่อนที่จะบริโภคอาหาร ท่านดาบสจะพิจารณาถึงคุณธรรมของพวกเธอแต่ละคน และจะมอบสุธาโภชน์นี้ให้คนใดคนหนึ่ง ถ้าท่านดาบสมอบให้คนใด จงรู้ไว้เถิดว่าผู้นั้นแหละเป็นผู้มีคุณธรรมสูงสุด”

จากนั้น พระองค์ได้ตรัสเรียกมาตลีเทพบุตรมาเฝ้า

เดินตามทางของบัณฑิต (๗)

๒๓๒

เพื่อสั่งข้อความว่า “โกสิยดาบสอยู่ในทิศทักษิณ ริมฝั่งแม่น้ำคงคา ข้างหิมวันตบรรพต โกสิยดาบสนั้นมีน้ำดื่ม และโภชนะหาได้ยาก ดูก่อนเทพสารเถี ท่านจงนำสุธาโภชนไปให้ถึงเธอแทนเราด้วยเถิด”

มาตลีรับเทพบัญชาแล้ว ก็ขึ้นรถเทียมด้วยม้าอาชาไนย พันตัว ไปยังอาศรมบทย่างรวดเร็ว และได้ถวายสุธาโภชนแก่ท่านโกสิยดาบส ท่านดาบสรับโภชนะนั้นแล้ว ก็ถามว่า ใครเป็นคนให้นำมาถวาย มาตลีกราบเรียนตามความเป็นจริง พลังกล่าวเชื่อเชียวว่า “พระคุณเจ้าจงบริโภคมกัตถอันวิเศษนี้เถิด เพราะสุธาโภชนที่บริโภคล้วนนั้น ย่อมขจัดบาปกรรมได้ถึง ๑๒ ประการ คือ ความหิว ความกระหาย ความกระสัน ความกระวนกระวาย ความเหน็ดเหนื่อย ความโกรธ ความเข้าไปผูกโกรธ ความวิวาท ความส่อเสียด ความหนาว ความร้อน และความเกียจคร้าน ภัตนี้มีรสอันเลิศ เป็นสิ่งสมควรแก่ท่านผู้มีคุณธรรมสูงส่ง”

เนื่องจากท่านโกสิยดาบสเคยเป็นเศรษฐี ผู้มีความตระหนี่เหนียวแน่นมาก่อน ครั้นออกบวชแล้ว ท่านตั้งใจมั่นว่า ถ้ายังไม่ได้ให้ทาน ก็จะไม่ยอมกินข้าว ดังนั้น ท่านโกสิยดาบสเห็นว่า สุธาโภชนนี้เป็นทิพยอาหารอันเลิศ ไม่ควรที่จะรับ

เดินตามทางของบัณฑิต (๗)

๒๓๓

ประธานคนเดียว ควรจะแบ่งปันให้คนอื่นด้วย บุญนี้ก็จะ
ของเรา และเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขแก่คนอื่นอีกด้วย

ขอให้ทุกคนหมั่นสั่งสมความดี และอย่าลืมบำเพ็ญ
ทานกุศลเป็นประจำสม่ำเสมอจะได้มีสมบัติติดตัวข้ามภพข้ามชาติ
เมื่อมีสมบัติแล้ว จะได้เป็นอุปกรณ์ในการสร้างบารมี ช่วยเหลือ
ตัวเอง และมวลมนุษยชาติให้ได้รับความสุขยิ่งขึ้นไปกันทุกคน

